

מסמך הכנה לדיון בהצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו-2016, הקבוע ליום 3.1.17

המשך דיון בחלק ג' – הליכי חדלות פירעון לגבי יחיד (סעיפים 127 עד 155):

סעיף 127 המוצע: ערובה

ערובה | 127. הנאמן יפקיד ערובה או יתקשר בחוזה לביטוח להבטחת אחריותו למילוי תפקידו, להנחת דעתו כפי שיורה של הממונה.

הערות:

בסעיף מוצע לקבוע כי הנאמן יפקיד ערובה להבטחת אחריותו למילוי תפקידו. סעיף זה מקביל לסעיף 38 להצעה העוסק בתאגידים ואנו מציעים, כמו בתאגידים, להוסיף את האפשרות להתקשר בחוזה ביטוח כתחליף להפקדת ערובה.

סעיף 128 המוצע: שכר הנאמן

שכר הנאמן | 128. (א) השר, באישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע הוראות לעניין שכרו של הנאמן והוצאותיו, ובכלל זה ההליך לקביעתם.

(ב) השר, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע כי חלק משכרו של הנאמן ישולם מאוצר המדינה.

הערות:

- מוצע לקבוע כי השר רשאי לקבוע הוראות לעניין שכרו והוצאותיו של הנאמן. בהתאם להחלטת הוועדה ביחס לקביעת שכר של נאמנים של תאגיד, מוצע לחייב את השר לקבל את אישור ועדת החוקה להוראות לעניין השכר. הוראות לעניין תשלום שכר והוצאות בעלי תפקידים מצויות כיום בסעיפים 152-157 לפקודת פשיטת הרגל.
- עוד מוצע כי השר יהיה רשאי לקבוע שחלק משכרו של הנאמן ישולם מאוצר המדינה, וזאת נוכח האינטרס הציבורי בניהול הליכי חדלות פירעון ומתן הפטר לחייבים.

סימן ב': תפקיד הנאמן וסמכויותיו

סעיף 129 המוצע: כפיפות הנאמן

כפיפות הנאמן | 129. (א) הנאמן יפעל מטעם הממונה ויהיה כפוף להוראותיו ולהנחיותיו.

(ב) הנאמן רשאי לפנות לממונה בבקשה למתן הוראות בכל הנוגע למילוי תפקידו או להפעלת סמכויותיו לפי חוק זה, בעניינים שהסמכות להחליט לגביהם נתונה לפי חוק זה לממונה, ורשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות כאמור, בעניינים שהסמכות להחליט לגביהם נתונה לפי חוק זה לבית המשפט; פנה הנאמן לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, ישלח לממונה העתק מהבקשה.

(ג) נגעה בקשת נאמן לבית המשפט לפי סעיף קטן (ב) לזכויותיו של מי שאינו החייב או הנאמן (בסעיף זה – צד שלישי), ואין מדובר בתביעת חוב המוגשת לפי פרק א' לחלק ד', יידון העניין במסגרת בקשה למתן הוראות, אם מצא בית המשפט כי התקיימו כל אלו:

(1) בירור העניין במסגרת בקשה למתן הוראות נדרש לשם ביצוע יעיל של תפקיד הנאמן;

(2) העניין אינו מחייב בירור עובדתי מורכב;

(3) אין בבירור העניין במסגרת בקשה למתן הוראות כדי לגרום לפגיעה מהותית בזכות דיונית של בעל דין.

(ד) בית המשפט לא יכריע בעניין פלילי או מינהלי במסגרת בקשה למתן הוראות.

הערות:

מוצע לקבוע כי הנאמן יפעל מטעם הממונה ויהיה כפוף להוראותיו. בהתאם לכך, הנאמן יהיה רשאי לפנות לממונה בבקשה למתן הוראות בכל עניין הנוגע למילוי תפקידו ולהפעלת סמכותו, או בעניין שלממונה יש סמכות להחליט בו. ואולם, בעניינים שהכרעתם מסורה לבית המשפט – מוצע לקבוע כי הנאמן יהיה רשאי לפנות ישירות לבית המשפט – לרבות בשאלות שעניינן סכסוך בין הצדדים.

לדין:

1. מהי החלוקה בין עניינים שבהם הנאמן פונה לממונה ובין עניינים שבהם הוא פונה לבית המשפט? האם אין מקום להבהיר במפורש בסעיף באילו מקרים הנאמן צריך לפנות לממונה ובאילו מקרים עליו לפנות לביהמ"ש?

2. האם אין מקום להתאים את הנוסח למה שנעשה ביחס לתאגידיים ולהוסיף התייחסות לבקשה למתן הוראות הנוגעות לזכויותיו של צד שלישי?

סעיף 130 המוצע: תפקיד הנאמן

תפקיד הנאמן 130. (א) תפקיד הנאמן לגבש את התשתית העובדתית הנדרשת למתן צו לשיקום כלכלי ליחיד, לנהל את נכסי קופת הנשייה ולפעול ליישומו של הצו לשיקום כלכלי, תוך שמירה על כבודו של היחיד והגנה על עניינם של הנושים.

(ב) במסגרת תפקידו, הנאמן –

(1) יבדוק את מצבו הכלכלי של היחיד ואת הנסיבות שהובילו למצבו ויגיש על כך דוח לממונה, בהתאם להוראות סימן ב' לפרק ז';

- (2) יכריע בתביעות החוב לפי פרק א' לחלק ד';
- (3) יפעל לכינוס נכסי קופת הנשייה וניהולם לפי פרק ג' לחלק ד';
- (4) יפקח על עמידתו של היחיד בתנאי הצו לשיקום הכלכלי ובכלל זה בחובת התשלומים, כאמור בסעיף 168;
- (5) יפעל למימוש נכסי קופת הנשייה לפי פרק ד' לחלק ד', בכפוף להוראות סעיף 160 ובהתאם להוראות הצו לשיקום כלכלי;
- (6) יפעל לחלוקת נכסי קופת הנשייה בין הנושים לפי פרק ה' לחלק ד', ובכפוף להוראות סעיף 160.

הערות:

- הסעיף המוצע עוסק במכלול תפקידי הנאמן לאורך שני שלבי הליכי חלוקת הפירעון – תקופת הביניים שבה מגובשת התשתית העובדתית הנדרשת לשם **הכנת** תכנית שיקום כלכלי; והתקופה שלאחר הצו לשיקום כלכלי שבה נדרש הנאמן לפעול ל**יישומו** של הצו לשיקום כלכלי.
- בסעיף המוצע מפורטים תפקידי של הנאמן: בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד והנסיבות שהובילו לחלוקת הפירעון כדי לגבש את התשתית העובדתית הנדרשת; הכרעה בתביעות החוב; כינוס נכסי קופת הנשייה; פיקוח על עמידת היחיד בתנאי הצו לשיקום הכלכלי; מימוש נכסי קופת הנשייה וחלוקת נכסי קופת הנשייה בין הנושים (על-פי סעיף 160 להצעה, הנאמן לא יפעל למימוש נכס מקופת הנשייה בתקופת הביניים אלא באישור מן הממונה).
- מוצע לקבוע במפורש כי בביצוע תפקידו יפעל הנאמן "תוך שמירה על כבודו של היחיד והגנה על עניינם של הנושים".

לדין: באיזו מידה יש פיקוח שוטף על הנאמן במילוי תפקידו? האם די באפשרות הגשת ערעור על החלטותיו?

סעיף 131 המוצע: הקניית סמכויות היחיד בנכסי קופת הנשייה, לנאמן

הקניית סמכויות 131. הנאמן מוסמך לצורך מילוי תפקידו לבצע כל פעולה בנכסי קופת הנשייה שהיחיד היה היחיד בנכסי קופת הנשייה, לנאמן רשאי לעשותה, וממועד מינויו של הנאמן היחיד אינו מוסמך לבצע פעולות כאמור, אלא באישור מראש מאת הנאמן; אישור כאמור יכול שיינתן מראש לסוג מסוים של פעולות.

הערות:

- בסעיף מוצע להקנות לנאמן את כל הסמכויות שהיו מוקנות לחייב **ביחס לנכסי קופת הנשייה**. הוראה דומה קיימת ביחס לתאגידים בסעיף 43 המוצע, אלא שבמקרה של תאגיד "נכנס" הנאמן ב"נעלי התאגיד" לכל דבר ועניין, בעוד שבמקרה של חלוקת פירעון של יחידים – הנאמן "נכנס לנעלי היחיד" רק לעניין קופת הנשייה.
- יצוין כי על-פי הדין כיום (סעיף 42 לפקודת פשיטת הרגל) מוקנים **נכסי החייב** לנאמן, בעוד שכאן לא מוצע להקנות **את הנכסים** לנאמן, אלא רק להעניק לו את **סמכויות היחיד** בנכסים אלה. על פי דברי ההסבר, מדובר בתיקון טכני בלבד.

- מוצע כי ממועד מינויו של הנאמן לא יהיה היחיד מוסמך לבצע פעולות בנכסי קופת הנשייה, ואולם לנאמן תהיה סמכות להסמיך את היחיד לבצע פעולות בנכסי קופת הנשייה, זאת לגבי פעולה מסוימת או סוג מסוים של פעולות. למשל, על מנת שהיחיד יוכל להמשיך להפעיל עסק שברשותו.

סעיף 132 המוצע: סמכויות שהפעלתן טעונה אישור של הממונה

סמכויות שהפעלתן 132. (א) הסמכויות המפורטות להלן יופעלו בידי הנאמן באישור הממונה בלבד :
טעונה אישור של
הממונה

- (1) תביעה או התגוננות בהליך משפטי בשם היחיד ;
  - (2) העסקת אדם מטעם הנאמן לצורך סיוע-בביצוע-תפקידו **בניהול הליכי חדלות הפירעון** ;
  - (3) פירעון חוב לנושים מסוג מסוים ;
  - (4) פשרה עם נושה או חייב של היחיד בנוגע לגובה החוב ואופן תשלומו, שיש לה השפעה מהותית על היקף נכסי קופת הנשייה ;
  - (5) כל סמכות אחרת הטעונה אישור של הממונה לפי חוק זה או לפי הנחיות הממונה.
- (ב) אישור הממונה כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיינתן דרך כלל או לעניין מסוים.

הערות :

- סעיף 132 המוצע מונה פעולות וסמכויות שהפעלתן על ידי הנאמן מחייבת את אישור הממונה. הפעולות המנויות זהות לאלה שפורטו בסעיף המקביל ביחס לתאגידים (סעיף 44 המוצע).
- כדי לאפשר את ייעול הליך קבלת האישורים, סעיף קטן (ב) המוצע קובע כי אישור הממונה יכול להינתן באופן כללי לשורה של עניינים.

לדיון :

1. **אנו סבורים שיש מקום להתאים את הנוסח לשינויים שסוכמו ביחס לסעיף 44 המוצע העוסק בסמכויות שהפעלתן מחייבת אישור בית המשפט.**
2. **האם אין מקום שפירעון חוב עבר לנושים מסוג מסוים (סעיף קטן (3)) או פשרה עם נושה או חייב שיש לה השפעה מהותית על היקף נכסי קופת הנשייה (סעיף קטן (4)) ייעשו רק באישור בית המשפט שהרי מדובר בפעולות המערבות צדדים שלישיים?**

סעיפים 133 ו-134 המוצעים: דרישת נכסים ומסמכים של היחיד ובדיקת נכסי היחיד המוחזקים בידי אחר

דרישת נכסים 133. (א) הנאמן רשאי לדרוש מכל אדם להעביר לידיו נכס **או מסמך** שברשותו, שלדעת ומסמכים של היחיד הנאמן ליחיד זכות בו **או מסמך הנוגע לנכס כאמור**, ואותו אדם יעבירם לנאמן במועד שצוין בדרישתו.

(ב) היתה לאדם זכות עיכבון בנכס או במסמך כאמור בסעיף קטן (א), יימסר הנכס או המסמך אם הורה על כך בית המשפט לפי סעיף 254.

(ג) מחלוקת לעניין זכות היחיד בנכס או במסמך שדרש הנאמן להעביר לידיו תתברר בבית המשפט בהתאם להוראות סעיף 129.

134. בדיקת נכסי היחיד היה נכס של היחיד מוחזק בידי אדם אחר, רשאי הנאמן לבדוק את הנכס, לאחר המוחזקים בידי אחר שהודיע לאותו אדם על כוונתו לעשות כן.

הערות:

- על-פי סעיף 133 המוצע (המקביל לסעיף 46 המוצע העוסק בתאגידים), תוענק לנאמן סמכות לדרוש מסמכים או נכסים שברשות כל אדם, שליחיד יש זכות בהם. ככל שמדובר בנכס או מסמך שיש לאדם זכות עיכבון בהם, ההכרעה תהיה לפי הסעיף העוסק בעניין זה שידון בהמשך (סעיף 254). עוד מוצע כי ההכרעה במחלוקת לעניין זכות היחיד בנכס או במסמך תהיה נתונה לבית המשפט, שכן מדובר בהכרעה בסכסוך.
- על-פי סעיף 134 המוצע (המקביל לסעיף 47 המוצע העוסק בתאגידים) – יהיה לנאמן גם סמכות לבדוק נכסים של היחיד המוחזקים על-ידי צד שלישי.
- **לדין**: בשונה מתאגיד, ליחיד יש מסמכים (ואולי גם נכסים) שאינם רלוונטיים לקופת הנשייה, ויש לו בהם זכות לפרטיות (למשל, רשומות רפואיות). בהתאם לכך, מוצע לקבוע שהזכות לדרוש מסמכים תוגבל רק למסמכים הנוגעים לנכסים שליחיד זכות בהם ולכן הם רלוונטיים להליך חדלות הפירעון (מסמכי רישום מקרקעין, תדפיסי חשבונות בנק וכיו"ב).

סעיף 135 המוצע: דרישת מידע

135.	לצורך ביצוע תפקידו מוסמך הנאמן לדרוש מידע בהתאם להוראות סעיפים 146 ו-180.	דרישת מידע
146.	לשם בדיקת המצב הכלכלי של היחיד ובמידה הנדרשת לשם כך, רשאי הנאמן לדרוש מכל גורם המנוי בסעיף 104(ב)(3) שברשותו מידע על היחיד כאמור באותו סעיף, למסור לידיו את המידע.	דרישת מידע בידי הנאמן
180.	סמכויות הממונה והנאמן לפי סימן ב' לפרק ז' ולפי סעיף 159 יהיו נתונות להם גם לאחר תקופת הביניים, ככל הנדרש לצורך המשך הליכי חדלות הפירעון.	סמכויות לדרישת מידע וביטול סמכות לביטול חוזה קיים, לאחר תקופת הביניים

הערות: הסעיף המוצע עוסק בסמכות הנאמן לדרוש מידע הנוגע לענייניו הכלכליים של היחיד (לרבות משורה של רשויות ציבוריות שאליהם מפנה סעיף 104(ב)(3) המוצע). בדברי ההסבר מובהר כי עיקר איסוף המידע נדרש בתקופת הביניים ולכן מוסדר נושא זה בסימן ב' לפרק ז', ואולם ייתכן כי יידרש לנאמן מידע גם בשלבים אחרים של ההליך ולכן מוענקת לנאמן סמכות לבדיקה זו בלא קשר לשלב בו נמצא ההליך.

לדין: הסעיף משמש הפנייה לסעיפים 146 ו-180, כלומר - מדובר בסעיף מבהיר בלבד. האם אכן יש בו צורך?

סעיף 136 המוצע: שמירה על סודיות

שמירה על סודיות 136. הנאמן וכל אדם הפועל מטעמו לא יעשה שימוש במידע שהגיע אליו תוך כדי מילוי תפקידו ועקב מילוי תפקידו ולא יגלה אותו לאחר, אלא במידה הדרושה לביצוע תפקידו, תוך הגנה על פרטיותו של היחיד ושל כל אדם אחר שהמידע נוגע אליו, או על פי צו של בית משפט או הוראת הממונה לפי סעיף 258(ב) [זכות עיון של נושים] או 265(ב) [זכות עיון של ועדת הנושים].

הערות: סעיף 136 המוצע מטיל על הנאמן חובת סודיות לגבי המידע שברשותו. חובה זו נדרשת בשים לב למידע הרגיש אליו נחשף הנאמן לגבי היחיד ובני משפחתו. **לדיון:** מהי הסנקציה על הפרת חובת הסודיות?

סעיף 137 המוצע: דוחות הנאמן

דוחות הנאמן 137. (א) הנאמן יגיש לממונה דוח תקופתי לעניין נכסי קופת הנשייה, תביעות החוב שאישר ותביעות חוב תלויות ועומדות, הפעולות שביצע הנאמן במסגרת תפקידו ועמידת היחיד בתנאי הצו לשיקום הכלכלי.

(ב) הדוח התקופתי יוגש אחת לשנה לפחות או בתדירות גבוהה יותר אם הורה כך הממונה; הדוח התקופתי הראשון יוגש בתום ששה חודשים ממועד הגשת דוח ממצאי הבדיקה בידי הנאמן לפי סעיף 153.

(ג) הממונה רשאי לדרוש מהנאמן להגיש לו דוח מיידי על אירוע מסוים הנוגע להליכי חדלות הפירעון, ויקבע בהנחיות אירועים מהותיים המחייבים הגשת דוח מיידי.

(ד) הממונה רשאי לקבוע הוראות לעניין דוחות הנאמן ובכלל זה לעניין אופן עריכת הדוחות והפרטים שייכללו בהם.

(ה) כל בעל עניין בהליכי חדלות הפירעון רשאי לעיין בדוחות הנאמן ולהעתיקם; השר, באישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע הוראות לעניין זכות העיון לפי סעיף קטן זה.

(ו) בהכנת הדוח יתן הנאמן דעתו לפרטיותם של מי שמוזכרים בדוח, ויימנע מלכלול פרטים אישיים שגילויים אינו נחוץ להליך.

הערות:

- בסעיף (ה) המקביל לסעיף 52 המוצע העוסק בתאגידים) מוצע לקבוע חובה להגיש לממונה מדי שנה (או בתדירות גבוהה יותר אם נתבקש על-ידי הממונה) דוח בעניין: נכסי קופת הנשייה; תביעות חוב שאישר; תביעות חוב תלויות ועומדות; פעולות שביצע במסגרת תפקידו; עמידת היחיד בתנאי הצו לשיקום כלכלי.
- כמו כן, מוצע לקבוע כי הממונה יהיה רשאי לדרוש הגשת דוח מיידי על אירועים שהתרחשו וכן לקבוע הוראות לעניין אופי עריכת הדוחות.
- לבסוף, מוצע לקבוע כי כל בעל עניין בהליך יוכל לבוא ולעיין בדוחות, וכי השר יהיה רשאי לקבוע הוראות לעניין זכות העיון.

לדיון:

1. בדומה למה שסוכם ביחס לתאגידים, אנו מציעים גם כאן לחייב את הנאמן כי בעת הכנת הדוח ייתן דעתו

לשיקולי פרטיות.

2. נוכח הרגישות הכרוכה בפיקוחו של גורם פרטי (הנאמן) על ענייניו של היחיד, האם אין מקום לחייבו

בהגשת דוחות בתדירות גבוהה יותר מפעם בשנה?

3. האם אין מקום להוסיף חובת עדכון על אירועים מהותיים?

סעיף 138 המוצע: שיתוף פעולה עם הנאמן

שיתוף פעולה עם 138. (א) היחיד יסייע לנאמן וישתף עמו פעולה בכל הדרוש לצורך מילוי תפקידו ובכלל הנאמן זה יחתום על ייפוי כוח ומסמכים וייעשה כל הנדרש לשם מימוש נכסי קופת הנשייה וחלוקתם בין הנושים.

(ב) היחיד יודיע לנאמן בהקדם האפשרי על כל שינוי בפרט הנוגע למצבו הכלכלי שדיווח עליו לפי חלק זה.

הערות:

בסעיף 138 מוצע לחייב את היחיד לסייע לנאמן ולשתף עמו פעולה בכל הדרוש למילוי תפקידו, לרבות לחתום על ייפוי הכוח הדרושים לו, וכן לעדכן אותו על כל שינוי בפרטים הנוגעים למצבו הכלכלי של היחיד. ברור כי שיתוף הפעולה הכרחי לקיומם התקין של ההליכים והימנעות מהאמור יכול להביא להפסקת ההליכים או הארכת תקופת התשלומים. הסעיף מקביל לסעיף 45 המוצע העוסק בתאגידים.

סעיף 139 המוצע: פנייה לבית המשפט או לממונה בידי מי שנפגע מפעולת הנאמן

פנייה לבית המשפט 139. (א) היחיד הרואה את עצמו נפגע או עלול להיפגע מהחלטה של הנאמן או מפעולה או לממונה בידי מי שעשה או שבכוונתו לעשות או ממחדל של הנאמן, רשאי לפנות לממונה בבקשה לבטל שנפגע מפעולת הנאמן או לשנות את החלטה או הפעולה או לתת כל הוראה אחרת שיראה לנכון.

(ב) אדם אחר הרואה את עצמו נפגע או עלול להיפגע מהחלטה של הנאמן או מפעולה שעשה או שבכוונתו לעשות או ממחדל של הנאמן, רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לבטל או לשנות את החלטה או הפעולה או לתת כל הוראה אחרת שיראה לנכון; העתק מהבקשה יישלח לממונה וליחיד.

הערות:

- בסעיף 139 מוצע לקבוע זכות השגה על החלטות הנאמן. הוראה מקבילה קיימת ביחס לתאגידים בסעיף 54 להצעת החוק (ובהתאם מוצע להוסיף גם אותו תיקון שהוועדה ביקשה להוסיף לסעיף 54 – הוספת אפשרות להשגה גם לגבי מחדל).
- ואולם, בניגוד לסעיף 54 המוצע, בסעיף 139 מוצע לערוך הבחנה בין השגה שמגיש החייב עצמו – שתוגש לממונה, לבין השגה שמגיש נושה שתוגש לבית המשפט. הטעם לכך, על פי דברי ההסבר, הוא שהממונה הוא האחראי על הנאמן ולכן הוא הגורם המתאים להשגה עליו, בעוד שהשגה של גורם שלישי גוררת אופי של סכסוך בין הצדדים, ולכן בית המשפט הוא הגורם המתאים להכריע בהשגה.

- יש לציין בהקשר זה כי בסעיף 350 המוצע ניתנת זכות ערעור על כל החלטה סופית של הממונה לבית המשפט (למשל, החלטה שלא לתת צו לפתיחת הליכים או החלטה להסיר מגבלה לפי סעיף 143), ואילו על כל החלטה אחרת של הממונה ניתן לערער ברשות.

לדין:

- האם לא ראוי לאפשר גם לחייב עצמו לפנות בהשגה לבית המשפט כאשר מדובר בעניין המערב צד שלישי או שבפרקטיקה אין מצבים כאלה?
- לשם הקלה על קריאת החוק, אנו סבורים שיש מקום להוסיף כאן סעיף המפנה לסעיף 274, שעניינו במתן אפשרות ליחיד לפנות לממונה בבקשה לחקור את התנהלות הנאמן, כאשר היחיד סבר כי הנאמן אינו ממלא את תפקידו כראוי.

בקשה לחקירה בדבר 139א. היחיד רשאי לפנות לממונה בבקשה שיחקור את התנהלות הנאמן לפי סעיף 274 אם התנהלות הנאמן סבר כי הנאמן אינו ממלא כראוי את תפקידו.

סעיף 140 ו-141 המוצעים: התפטרות הנאמן או העברתו מכהונתו וסיום כהונתו של נאמן

140. (א) בית המשפט רשאי להפסיק את כהונתו של הנאמן, מיוזמתו, ביוזמת הממונה, העברתו מכהונתו לבקשת הנאמן או אם מצא, לבקשת בעל עניין בהליכי חדלות הפירעון, אם מצא כי מתקיים אחד מאלה:

- (1) הנאמן אינו ממלא את תפקידו כראוי;
  - (2) נבצר מהנאמן למלא את תפקידו דרך קבע;
  - (3) חדל להתקיים בנאמן תנאי מהתנאים שנדרשו למינויו.
- (ב) החלטת בית המשפט על הפסקת כהונתו של הנאמן תינתן לאחר שקיבל את עמדת הממונה בעניין ולאחר שנתן לנאמן הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ג) התפנתה משרתו של הנאמן, ימנה הממונה אחר במקומו, לפי הכללים בסעיף 125.

141. (א) סיים הנאמן לבצע את תפקידו, יגיש לממונה דוח מסכם של פעילותו. נאמן
- (ב) נוכח הממונה כי הנאמן סיים לבצע את תפקידו, יורה על סיום כהונתו של הנאמן.

הערות:

- בסעיף 140 מוצע לקבוע את העילות להעברת הנאמן מתפקידו ואת הליך הפסקת כהונתו ומינוי נאמן אחר במקומו. הסעיף מקביל לסעיף 55 המוצע העוסק בהעברת הנאמן מתפקידו ביחס לתאגידיים.
- בסעיף 141 מוצע לקבוע כי הנאמן יגיש לממונה דוח מסכם בסיום תפקידו, ואם הממונה נוכח כי הנאמן סיים את תפקידו יורה על סיום כהונתו.

1. מוצע להתאים את הנוסח לשינויים שנעשו בסעיף 55 ביחס לתאגידים.
2. מוצע להוסיף גם התייחסות לכך שהממונה יכול להגיש בקשה להעברת הנאמן מתפקידו, משום שהוא מפקח עליו באופן שוטף.

פרק ז': תקופת הביניים – ממתן צו לפתיחת הליכים

עד מתן צו לשיקום כלכלי

כאמור, תקופת הביניים היא התקופה שממתן הצו לפתיחת הליכים ועד מתן צו לשיקום כלכלי. בתקופה זו אין עדיין "תמונה מלאה" באשר להתנהלותו של היחיד-החייב, ולכן מוצע לקבוע הגבלות על התנהלותו כדי למנוע שיבוש ההליכים או הגדלת חובותיו, ולצד זאת, לאפשר איסוף מידע באשר למצבו הכלכלי לשם גיבוש ההצעה לשיקום כלכלי. יצוין כי כבר בתקופת הביניים החייב נדרש להתחיל לשלם את חובותיו, בהתאם להצעת הנאמן.

סימן א': הגבלות

סעיף 142 המוצע: ההגבלות

- ההגבלות 142. בתקופה שממתן צו לפתיחת הליכים לגבי יחיד עד מתן צו לשיקומו הכלכלי (בחלק זה – תקופת הביניים) יחולו על היחיד הגבלות אלה:
- (1) הגבלה מקבלה או החזקה של דרכון ישראלי או תעודת מעבר לפי חוק הדרכונים, התשי"ב-1952, ומהארכת תוקפם, ובלבד שיהיו תקפים לצורך שיבה לישראל;
  - (2) עיכוב יציאת היחיד מן הארץ;
  - (3) הגבלה כלקוח מוגבל מיוחד, כמשמעותו בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981;
  - (4) הגבלת היחיד משימוש בכרטיס חיוב, בעצמו או באמצעות אחר; לעניין הגבלה זו –
    - (א) "כרטיס חיוב" – כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, למעט כרטיס חיוב שניתן לבצע בו עסקאות כנגד יתרת זכות בלבד;
    - (ב) דין ההגבלה כדין סיום חוזה כרטיס החיוב בהודעת היחיד, למעט לעניין הוראות בחוזה שלפיהן הלקוח חייב בתשלום כלשהו בשל עצם קיצורה של תקופת השימוש בכרטיס החיוב; הודעה על תחולת ההגבלה תינתן למנפיק בדרך שיקבע השר, ויראו במועד קבלת ההודעה את מועד סיום החוזה.

הערות:

- כאמור בדברי ההסבר, המגבלות המוצעות בסעיף נועדו למנוע שימוש לרעה בהליכים בידי החייב.
- סעיפים-קטנים (1) ו-(2) המוצעים עוסקים בעיכוב יציאתו של החייב מהארץ ומניעת החזקת דרכון. זאת על מנת שלא ינצל את ההליכים נגדו לצורך בריחה מנושיו לחו"ל. הוראה מקבילה קיימת כיום בסעיף 57א לפקודת פשיטת הרגל **כסמכות שבשיקול דעת** הנתונה לבית המשפט. ואולם, על פי דברי ההסבר, בפרקטיקה מוטלת מגבלה זו על כלל החייבים שניתן לגביהם צו כינוס כעניין שבשגרה.
- סעיף-קטן (3) המוצע עוסק בהגבלת פעילותו הכלכלית של היחיד וזאת באמצעות הקביעה שהוא יהיה **לקוח מוגבל מיוחד** כמשמעותו בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981. הוראה מקבילה קיימת כיום בסעיף 42א(א) לפקודת פשיטת הרגל וסעיף 1א(ג) לחוק שיקים ללא כיסוי. המשמעויות של קביעה זו הן כי: (1) הוא אינו רשאי לשלם באמצעות שיק (המחאה); (2) ביטול של כל שיק שנתן וטרם נפרע; (3) והגבלתו בפתיחת חשבון בנק שממנו ניתן למשוך שקים. מכאן שהמגבלה לא מביאה רק למניעת הגדלת חובו של החייב, אלא גם למניעת העדפת נושים.
- סעיף-קטן (4) המוצע עוסק אף הוא במניעת הגדלת חובות היחיד באמצעות מניעת האפשרות לשימוש בכרטיסי אשראי. תכלית המגבלה היא למנוע מהיחיד את האפשרות להתקשר בעסקאות הכרוכות בנטילת אשראי (הוראה מקבילה קיימת כיום בסעיף 42א(ב) לפקודת פשיטת הרגל). מוצע לקבוע במפורש שהיחיד יהיה רשאי להחזיק **בכרטיס חיוב** שניתן לבצע בו עסקאות כנגד יתרת זכות בלבד, וזאת על מנת להקל על התנהלותו היומיומית.

לדין: כיצד ניתן להבטיח שהחייב יוכל לקבל כרטיס חיוב למרות היותו בהליכי חדלות פירעון – האם

יש להוסיף התייחסות לכך בסעיף 2 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981?

- יצוין כי **הושמטה** מרשימת ההגבלות מגבלה נוספת שקיימת כיום בפקודת פשיטת הרגל - איסור על ייסוד תאגיד או היותו של החייב בעל עניין בתאגיד. על-פי דברי ההסבר, המגבלה אינה נדרשת משום שפעילות באמצעות התאגיד אינה פוגעת בצדדים שלישיים, שכן צד שלישי המתקשר עם התאגיד ממילא אינו יכול להסתמך על "הרמת מסך" ופירעון חובות התאגיד מנכסי בעלי המניות בו, לרבות החייב. בנוסף, מגבלה זו עלולה לפגוע בסיכוייו של היחיד להשתקם.

סעיף 143 המוצע: הסרת הגבלות

- הסרת הגבלות 143. (א) הממונה רשאי, מיוזמתו או לבקשת הנאמן או היחיד ולאחר שנתן לנושים הזדמנות להשמיע את טענותיהם, להסיר הגבלה אחת או יותר מההגבלות שבסעיף 142 או לקבוע כי ההגבלה תחול באופן חלקי (בסעיף זה – הסרת הגבלה), אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין.
- (ב) הממונה רשאי להתנות את הסרת ההגבלה בתנאים שיוורה ובכלל זה בהפקדת ערבות.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), סבר הממונה כי הסרת ההגבלה נחוצה באופן מיידי, רשאי הוא להסירה **לזמן שיקבע** גם בלי שנתן לנושים הזדמנות להשמיע את טענותיהם; הסיר הממונה הגבלה לפי סעיף קטן זה, יודיע על כך לנושים בהקדם האפשרי.

הערות:

- עניינו של הסעיף המוצע במתן אפשרות לממונה מיוזמתו או לבקשת מי מהצדדים, להסיר באופן מלא או חלקי אחת מן ההגבלות החלות על החייב. עוד מוצע לאפשר לו להתנות את הסרת המגבלה בתנאים ובכלל זה בהפקדת ערבות. מוצע כי הסרת מגבלה או חלקה יכולה להיעשות רק לאחר שמיעת עמדת הנושים, העלולים להיפגע מכך.
- עוד מוצע לאפשר לממונה לבטל את המגבלה באופן מיידי אם הוא סבור כי הסרתה נדרשת באופן מיידי – במקרה זה לא תשמע עמדת הנושים, והם יקבלו הודעה על ההסרה.

לדין:

1. האם לא ראוי שבמקום שהמגבלות יוחלו באופן אוטומטי, בית המשפט או הממונה ישקלו בעת מתן הצו לפתיחת הליכים לוותר על חלק מהמגבלות עוד טרם הטלתן?
2. באותם מקרים בהם מוסרת מגבלה באופן מיידי, האם לא ראוי להבהיר כי מדובר בהסרה זמנית בלבד?

סימן ב': בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד

סעיף 144 המוצע: בדיקת המצב הכלכלי של היחיד

בדיקת המצב הכלכלי 144. עם מינויו יחל הנאמן בבדיקה מקיפה בעניין מצבו הכלכלי של היחיד ובכלל זה בעניין של היחיד הכנסותיו, הוצאותיו, חובותיו, התחייבויותיו ונכסיו, לרבות נכסים שהיו ברשותו בעבר, בעניין ~~הליכים לפי חוק ההוצאה לפועל~~ ותביעות שהוא מנהל או המתנהלים נגדו והליכי גבייה שהוא מנהל או מתנהלים נגדו, ובעניין הנסיבות שהובילו למצבו הכלכלי, הכל בהתאם להוראות סימן זה (בסימן זה – בדיקת המצב הכלכלי).

הערות: תפקידו העיקרי של הנאמן בתקופת הביניים הוא בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד והנסיבות שהובילו למצבו הכלכלי. הכל בהתאם להוראות סימן זה, שענינו הוראות לעניין הבדיקה, דרכי איסופו והוראות לעניין שיתוף הפעולה עם הנאמן.

סעיף 145 המוצע: דוח היחיד על מצבו הכלכלי

145. (א) יחיד שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לבקשת נושה, יגיש לנאמן, בתוך 14-21 ימים ממועד מתן הצו, דוח על מצבו הכלכלי במועד מתן הצו ובשנתיים שקדמו לו; הדוח יוגש בטופס שקבע השר ויאומת בתצהיר הנתמך במסמכים ויפורטו בו נכסיו, הכנסותיו, הוצאותיו, חובותיו והתחייבויותיו של היחיד, לרבות פרטי חשבונות הבנק שלו, ערובות שנתן, פרטי זהותם של נושיו ושל מי שהוא נושה שלו, ~~הליכים לפי חוק ההוצאה לפועל~~ ותביעות שהוא מנהל או המתנהלים נגדו והליכי גבייה שהוא מנהל או מתנהלים נגדו ופרטים לעניין מקצועו והשכלתו, וכן פרטים הידועים לו לעניין נכסיו, הכנסותיו, הוצאותיו, חובותיו והתחייבויותיו של בן-זוגו.

(ב) הטופס יהא ערוך באופן שיאפשר ליחיד לסמן ליד מידע המועבר על ידו כי המידע רגיש; סומן המידע כמידע רגיש – יבחן הממונה את המידע, ויחליט אם להעבירו לנאמן או לנושים או להעבירו באופן חלקי.

(גג) הממונה יהיה רשאי להאריך את התקופה הקבועה בסעיף קטן (א) אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין.

(גז) נושה רשאי לעיין בדוח שהגיש היחיד ובמסמכים שצורפו לו ולהעתיקם; השר באישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע עיקבוע הוראות לעניין זכות העיון לפי סעיף קטן זה.

הערות:

על-פי הסעיף המוצע, חייב שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים **לבקשת נושה**, יגיש לנאמן בתוך 14 ימים ממועד מתן הצו, דוח מפורט ביחס למצבו הכלכלי. כזכור, על-פי סעיף 104 המוצע, כאשר החייב עצמו מבקש לפתוח בהליכי חדלות פירעון הוא מגיש דוח על מצבו הכלכלי כחלק מהבקשה. יצוין כי בסעיף 145 המוצע (בניגוד לסעיף 104) אין היחיד נדרש לספק מידע ביחס לרכוש השייך לבני משפחתו.

לדין:

1. מוצע לערוך התאמות בסעיף בהתאם למה שהוועדה סיכמה ביחס לסעיף 104 להצעת החוק העוסק בדוח המוגש על-ידי החייב בהליך הנפתח ביוזמתו.
2. האם ראוי לחייב יחיד לספק מידע מסוים (מוגבל) לגבי בן או בת זוגו המנהלים עמו משק בית משותף?
3. האם 14 ימים (ומדובר בימים קלנדריים ולא ימי "עסקים") – הם לא פרק זמן קצר מדי לאיסוף כל המידע הרלוונטי, בהתחשב בכך שמדובר בהליכים שיימשכו חודשים? אנו מציעים לקבוע פרק זמן מינימלי של 21 ימים ולאפשר הארכת התקופה לפי שיקול דעתו של הממונה.
4. האם לא כדאי לאפשר לחייב לסמן פרטים מסוימים כפרטיים ולאפשר לממונה להימנע ממסירתם לנושים?
5. כמו כן, לשם מתן הגנה לשיקולי פרטיות, האם אין מקום לחייב את השר לקבוע הוראות לעניין זכות העיון, ולא להותיר זאת כסמכות ברשות, וכן להוסיף את אישורה של ועדת החוקה לתקנות?

סעיף 146 עד 149 ו-151 המוצעים: דרישת מידע בידי הנאמן, דרישת מידע בידי הממונה, העברת מידע לממונה ממערכת ההוצאה לפועל והעברת מידע לפי הוראת בית המשפט וכן העברת מידע מהממונה לנאמן

146. דרישת מידע בידי הנאמן לשם בדיקת המצב הכלכלי של היחיד ובמידה הנדרשת לשם כך, רשאי הנאמן לדרוש מכל גורם המנוי בסעיף 104(ב)(3) שברשותו מידע על היחיד כאמור באותו סעיף, למסור לידי את המידע.

147. **(א)** מצא הממונה, מיוזמתו או לבקשת הנאמן, כי אין די במידע שבידי הנאמן כדי להשלים את בדיקת המצב הכלכלי של היחיד, רשאי הוא, אם סבר כי המידע נחוץ לשם השלמת הבדיקה ובמידה הנדרשת לשם כך לדרוש מגורם המנוי בטור א' בחלק ב' בתוספת הראשונה למסור ליד **הממונה** מידע בהתאם למפורט בטור ב' שלצדו מדובר בפירוט תנועות בחשבון הבנק וחיובי כרטיסי האשראי של היחיד בשנה שקדמה למתן הצו.

(ב) הממונה יעביר לנאמן את המידע האמור בסעיף קטן (א) או את עיקרי המידע בלבד, אם שוכנע כי המידע דרוש לצורך בדיקת המצב הכלכלי של היחיד וכי מסירתו לנאמן אינה פוגעת בפרטיות היחיד במידה העולה על הנדרש.

148. העברת מידע לממונה (א) מנהל מערכת ההוצאה לפועל יעביר לממונה את כל המידע הנוגע ליחיד המצוי בלשכות ההוצאה לפועל; לשם כך יודיע הממונה למנהל מערכת ההוצאה לפועל על מתן צו לפתיחת הליכים לגבי היחיד. ממערכת ההוצאה לפועל

(ב) הממונה יעביר לנאמן את המידע האמור בסעיף קטן (א), ויכול הוא שלא להעבירו, או להעביר את עיקרי המידע בלבד, אם מצא כי מסירת המידע, כולו או חלקו, תפגע בפרטיות היחיד במידה העולה על הנדרש

149. (א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, לבקשת הנאמן, להורות לתאגיד בנקאי או לרשות המסים בישראל למסור מידע כמפורט להלן, אם שוכנע כי מסירת המידע נדרשת כדי לסייע לנאמן לברר את המצב הכלכלי של היחיד, והתועלת שבמסירת המידע עולה על הפגיעה בפרטיותו של אדם אחר:

(1) לעניין תאגיד בנקאי – מידע הנוגע לענייניו של היחיד, הנוסף על המידע שניתן לקבל לפי סעיפים 146 ו-147, כפי שיפורט בצו;

(2) לעניין רשות המסים – מידע כמפורט להלן:

(א) מידע בדבר נכסי היחיד;

(ב) מידע על סכום ההכנסה של בן זוגו של היחיד וכל פרט אחר בדוח שהגיש בן הזוג לגבי התקופה שבה היה נשוי ליחיד וחי יחד עמו.

(ב) בית המשפט יורה על מסירת מידע מרשות המסים לפי סעיף זה רק במקרים מיוחדים ומטעמים שיירשמו ולאחר שנוכח כי לא עלה בידי הנאמן להשיג בדרך אחרת ובמאמץ סביר את המידע הדרוש לו וכי אין במסירת המידע כדי לחשוף את מקורות המידע של רשות המסים או את דרכי איסופו, או לפגוע בחקירה שמנהלת רשות המסים.

(ג) בית המשפט רשאי לקיים את הדיון בבקשה למסירת מידע מרשות המסים, בדלתיים סגורות, ובמקרים מיוחדים – אף בלא נוכחות הנאמן, וכן לקבוע כי המידע יימסר באופן שימנע את חשיפת מקורותיו.

(ד) מידע שבית המשפט הורה על מסירתו לפי סעיף זה יימסר לנאמן בלבד, בדרך שהורה בית המשפט, אלא אם כן הסכימו התאגיד הבנקאי או רשות המסים למסירתו גם לנושים או ליחיד.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ד), רשאי בית המשפט להורות כי המידע יימסר לממונה בלבד, אם סבר כי הדבר מוצדק לשם הגנה על פרטיות היחיד.

(ו) השר ושר האוצר רשאים לקבוע בתקנות הוראות לעניין דרכי מסירת מידע מתאגיד בנקאי או מרשות המסים לפי סעיף זה; לא נקבעו תקנות – יורה בית המשפט על דרכי מסירת המידע.

(ז) בית המשפט ייתן הוראות לפי סעיף זה לאחר שנתן לתאגיד הבנקאי או לרשות המסים, לפי העניין, הזדמנות לטעון את טענותיהם לפניו.

151- מידע שנמסר לממונה לפי סימן זה, יעבירו הממונה לנאמן אם שוכנע כי המידע דרוש העברת מידע מהממונה לנאמן לצורך בדיקת המצב הכלכלי של היחיד.

הערות:

- על-פי דברי ההסבר להצעת החוק, סעיפים 146 עד 149 המוצעים אמורים ליצור מתווה מדורג לקבלת מידע אודות היחיד, וזאת נוכח החשש לפגיעה בפרטיותו בשל העברת המידע אודותיו לגורם פרטי (הנאמן):
- **בסעיף 146** מוצע כי **מידע שנמסר על ידי הרשויות השונות יימסר לנאמן**, כאמור בסעיף 104(ב)(3), כלומר, מידע הנמסר מכל גורם לרבות גוף ציבורי כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. אך מרשימת הגופים הציבוריים המנויים בתוספת הראשונה, המידע מוגבל רק למידע שמפורט בתוספת. כמו כן, לא ניתן לקבל מידע מרשות המיסים.
- **בסעיף 147** המוצע מנויים **הגורמים הנוספים מהם יוכל הממונה לקבל את המידע ביחס ליחיד**, ובכללם מגורם המנוי בטור א' בחלק ב' בתוספת הראשונה – מדובר במידע פרטני אודות כלל התנועות בחשבון העו"ש של היחיד וכן חיובי כרטיסי האשראי שלו במהלך השנה שקדמה למועד פתיחת הצו.
- **בסעיף 148** מוצע כי משהודיע הממונה למנהל מערכת ההוצאה לפועל על מתן צו לפתיחת הליכים לגבי יחיד, **יעביר מנהל מערכת ההוצאה לפועל את כל המידע הנוגע ליחיד המצוי בלשכות ההוצאה לפועל**.
- **בסעיף 149** מוצע להסדיר העברה נוספת של מידע באישור בית המשפט **מתאגיד בנקאי או מרשות המסים והמידע יימסר לנאמן, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת**. מוצע לקבוע כי מידע מתאגיד בנקאי יימסר לגבי היחיד בלבד ומידע מרשות המסים יימסר גם לגבי בן זוגו (אך לא לגבי בני משפחה אחרים). המידע מרשות המסים יימסר רק לאחר שהובהר כי לא ניתן להשיג את המידע בדרך אחרת, ומבלי שיהיה בכך כדי לחשוף מקורות מידע של הרשות, או דרכי איסופו, או לפגוע בחקירה שמנהלת רשות המסים.
- הוראות הסעיף המוצע דומות בעיקרן להוראות סעיף 60א לפקודת פשיטת הרגל, וכן לסעיף 49 להצעת החוק העוסק בתאגידים, ואולם בניגוד לתאגידים – הנאמן אינו נכנס לנעליו של היחיד, ולכן נדרשת הסמכה מפורשת לגבי כל פרט מידע.
- **בסעיף 151** מוצע לקבוע כי **הממונה יוכל להעביר את המידע שקיבל לידי עו"ש על-פי אחד הסעיפים הנ"ל לידי הנאמן**, אם שוכנע שהמידע דרוש לצורך בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד.

לדיון:

1. לעניין סעיף 151 – האם המבחן להעברת מידע מן הממונה לנאמן הוא מבחן ישים? כיצד הממונה יכול לדעת ש"המידע דרוש לצורך בדיקת המצב הכלכלי של היחיד", אם אין לו את התמונה המלאה שמצויה בידי הנאמן? האם אין מקום להוסיף דרישה כי העברת המידע אינה פוגעת בפרטיות החייב במידה עולה על הנדרש?
2. כתחליף, אנו מציעים להשמיט את סעיף 151 המוצע, וליצור הבחנה בין המידע המתקבל על-פי סעיף 147 שהוא מידע אשר פגיעתו בפרטיותו של החייב גדולה יותר – כל התנועות בחשבון העו"ש שלו וחיובי האשראי שלו, ובין המידע המתקבל לפי סעיף 148 העובר לממונה מידי מערכת ההוצאה לפועל אשר הרלוונטיות שלו להליכי חדלות הפירעון גדולה יותר ופגיעתו בפרטיות קטנה יותר.

בהתאם לכך, על-פי הצעתנו, הנחת המוצא בכל אחד מהסעיפים תהיה הפוכה: המידע העובר לממונה על-פי סעיף 147 (תנועות בחשבון וחיובי אשראי) יעברו במלואם, או בעיקרם, לנאמן **רק אם שוכנע** הממונה כי המידע דרוש להליך והפגיעה בפרטיות מהעברת המידע מידתית. מנגד, המידע שמתקבל אצל הממונה על-פי סעיף 148 יעבור לנאמן, אלא אם מצא כי העברת המידע תפגע בצורה לא מידתית בפרטיות, והוא יכול להסתפק רק בהעברת עיקרי המידע.

סעיף 150 המוצע: חובת מסירת מידע

חובת מסירת מידע 150. מי שהתבקש למסור מידע לפי סימן זה לנאמן או לממונה, חייב על אף האמור בכל דין, למסרו לידיו.

הערות: הסעיף מטיל חובה על מי שהתבקש למסור מידע לפי סימן זה לנאמן או לממונה, על אף האמור בכל דין.

סעיף 152 המוצע: סמכות בירור

סמכות **בירור** חקירה 152. (א) הנאמן יזמן את היחיד **לבירור-לחקירה** לשם בדיקת מצבו הכלכלי, אלא אם **בידי נאמן** כן סבר הממונה כי מתקיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן **בבירור-החקירה אינן-אינה** דרושה; **הממונה רשאי לבצע את החקירה בעצמו, או באמצעות עובדי המדינה הכפופים לו, אם מצא כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת.**

(א1) בהודעת הזימון יצוין מועד החקירה, מיקומה וזכויותיו של היחיד, לרבות זכותו לעורך-דין וכן זכויותיו לפי סעיף 47 לפקודת הראיות; קבע השר טופס לעניין זה – יישלח הזימון בהתאם לטופס.

(ב) בבירור-חקירה לפי סעיף זה יתוגדרת תועד באמצעות הקלטה ובפרוטוקול שיימסר ליחיד, אך רשאי הנאמן אם מצא כי הדבר דרוש לחקירה, למסור ליחיד את את התקלטה והפרוטוקול רק לאחר סיום הבירור, ואף לאחר שהסתיימו החקירות המתנהלות לפי סעיף 281 הנוגעות להליך חדלות הפירעון לגבי היחיד.

(ג) השר, באישור ועדת החוקה רשאי לקבוע יקבע הוראות לעניין אופן ניהול בבירור-החקירה לפי סעיף זה, ובכלל זה מועדי החקירה ומיקומה.

(ד) הממונה יפקח על אופן ניהול בבירור-החקירה בידי הנאמנים, ובכלל זה יבצע בדיקות תקופתיות לשם כך.

(ה) סבר הנאמן כי לשם בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד נדרשת חקירה כאמור בסעיף 281 רשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה שיקיים חקירה לפי אותו סעיף.

(ו) היחיד יהיה רשאי לפנות לממונה בבקשה שיחקור את התנהלות הנאמן בחקירה בהתאם לסעיף 274.

הערות:

- עניינו של הסעיף בסמכויות הבירור המוקנות לנאמן. מטבע הדברים, הליך הבירור, בוודאי כאשר הוא נעשה בידי הנאמן שהוא אדם פרטי, הוא הליך רגיש שיכולה להיות בו פגיעה בחייב ובזכויותיו. הליך הבירור נועד בעיקר לשם בדיקת מצבו הכלכלי של היחיד בבירור פרונטלי עמו.
- מוצע לקבוע כי הנאמן יהיה רשאי לזמן את היחיד לבירור, אלא אם כן מצא הממונה כי קיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן הבירור אינו נדרש.
- מוצע כי פרוטוקול הבירור יימסר בידי היחיד, אלא אם נדרשות חקירות של אנשים נוספים.
- מוצע כי הממונה יפקח על אופן ניהול הבירור בידי הנאמנים. יוער, כי בדברי ההסבר להצעה מובהר שהפיקוח אינו נקודתי או פרטני אלא **מערכת**.
- סמכות מקבילה מעוגנת כיום בסעיף 18 לפקודת פשיטת הרגל העוסק בביצוע "חקירה". הסעיף אינו מפרט את אופן ביצוע החקירה. סעיף קטן (ו) מפרט מי מורשה לבצע את החקירה, ומבהיר כי זו יכולה להתבצע על ידי הכונס הרשמי (הממונה) או מי שהוסמך על-ידו בכתב ("חקירה, דרישת מידע או מסמכים וקבלתם מכל אדם או רשות, יבוצעו על ידי הכונס הרשמי או מי מעובדיו שהוסמך לכך על ידיו בכתב").

לדיון:

1. האם נכון לקרוא להליך "בירור" להבדיל מ"חקירה"? בפרט מאחר שנראה שאין כוונה לצמצם את משמעות ההליך אלא רק להבדיל בין הגורם שמבצעה – הנאמן או בית המשפט.
2. האם ראוי כי הבירור יבוצע על ידי גורם פרטי? לכל הפחות, האם לא ראוי לאפשר לממונה ביוזמתו, או לבקשת החייב, לקבוע שבנסיבות מסוימות החקירה תיערך בפניו, או בפני אחד מעובדיו, ולא בפני הנאמן?
3. האם אין מקום להבהיר כי אותן הגנות המוקנות לחייב בסעיף 281 לעניין חקירה בבית המשפט יחולו גם על חקירה בידי הנאמן? ככל שקיימת זכות לעורך דין, באילו נסיבות הוא צפוי להיות מיוצג על-ידי הסיוע המשפטי?
4. האם לא ראוי לחייב הקלטה קולית של הליך החקירה, כדי לאפשר פיקוח טוב יותר על עבודת הנאמנים?
5. האם אין מקום להבהיר כי הממונה יערוך בדיקות תקופתיות מדגמיות של אופן ביצוע החקירות על סמך הפרוטוקולים וההקלטות שלהן?
6. האם אין מקום להדגיש כי יש לחייב אפשרות לפנות בבקשה לחקור את התנהלות הנאמן בחקירה, בהתאם לסעיף 274 להצעה?

סעיף 153 המוצע: דוח ממצאי הבדיקה

- דוח ממצאי הבדיקה
153. (א) עם סיום בדיקת המצב הכלכלי של היחיד ולא יאוחר מתום תשעה חודשים ממועד מינוי הנאמן, יגיש הנאמן לממונה דוח ובו ממצאיו לעניין מצבו הכלכלי של היחיד והנסיבות שהובילו למצבו (בפרק זה – דוח ממצאי הבדיקה).
- (ב) הממונה רשאי לדחות את המועד להגשת דוח ממצאי הבדיקה אם סבר כי יש הצדקה לכך עקב מורכבות הבדיקה או בשל אי-שיתוף פעולה מצד היחיד, לרבות בשל אי-הגשת דוח בידי היחיד לפי סעיף 145.
- (ג) דוח ממצאי הבדיקה יתייחס בין השאר לאלה:

מוצע סדר

אלטרנטיבי:

- (1) (2) נכסי קופת הנשייה ;
- (2) (4) תביעות החוב שאישר הנאמן, ותביעות חוב תלויות ועומדות ;
- (3) (3) פעולות שביצע הנאמן במהלך תקופת הבדיקה ;
- (4) (7) פעולות שביצע היחיד הנחזות להיות פעולות להעדפת נושים, לגריעת נכסים מקופת הנשייה או להברחת נכסים, כמשמעותן בסימן ב' לפרק ב' בחלק ד' ;
- (5) (5) פעולות היחיד והנסיבות שבשלהן נוצרו החובות ;
- (6) (6) התנהלות היחיד במהלך התקופה שבה נערכה בדיקת מצבו הכלכלי.
- (7) (1) מקצועו והשכלתו של היחיד.
- (ד) הנאמן ימסור העתק מהדוח ליחיד ויודיע לנושים על הגשתו ; כל נושה רשאי לעיין בדוח, למעט בחלקים אותם יגדיר הנאמן כפרטיים.
- (ה) היחיד רשאי להעביר לממונה את התייחסותו לדוח בתוך 30 ימים ממועד מסירת הדוח. באופן ובמועד שיקבע השר.
- (ו) השר, באישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע יקבע הוראות לעניין דוח ממצאי הבדיקה ובכלל זה לעניין אופן עריכת הדוח והפרטים שייכללו בו, ולעניין ההודעה לנושים על הגשת הדוח וזכות העיון בו.

הערות:

- מוצע כי בסיומה של הבדיקה יגיש הנאמן לממונה דוח המפרט את ממצאי הבדיקה. במסגרת הדוח, מוצע כי הנאמן יידרש לפרט את מלוא ממצאיו לגבי מצבו הכלכלי של היחיד, לרבות מקצועו והשכלתו והנסיבות שהובילו אותו למצבו הכלכלי. כמו כן, יפרט הנאמן ממצאים המעידים על העדפת נושים, גריעת נכסים מקופת הנשייה או הברחת נכסים. על פי המוצע, יפרט הנאמן גם פעולות נוספות שביצע במהלך תקופת הבדיקה.
- מוצע לקבוע כי הנאמן יגיש את דוח ממצאי הבדיקה בתוך **תשעה חודשים** ממועד מינויו. קביעת מסגרת זמן קשיחה נועדה לתמרץ את הנאמן לפעול במהירות כדי לאפשר גיבוש תכנית לשיקום כלכלי מהר ככל הניתן. ניתן להאריך את התקופה במקרים מורכבים או כשהיחיד אינו משתף פעולה עם הנאמן.
- דוח ממצאי הבדיקה מהווה את התשתית העובדתית העיקרית לקביעת תכנית השיקום הכלכלי של היחיד. על כן, מוצע לכלול בו פרטי מידע הרלוונטיים להצעת הממונה לצו לשיקום כלכלי ולשיקולים שבית המשפט ישקול בהחלטתו על תקופת התשלומים וגובהם.
- בשל המרכזיות של הדוח בקביעת הצו לשיקום הכלכלי ברור כי גם לחייב עצמו וגם לנושים עניין רב בעיון בדוח. בהתאם לכך, מוצע לקבוע שיהיה להם זכות עיון בדוח, וכי לחייב עצמו תהיה זכות להעביר לממונה את התייחסותו לדוח.

לדיון:

1. האם לא ראוי לקבוע מהו המועד להגשת התייחסות החייב לדוח כבר במסגרת החוק (ולא להמתין לתקנות), בפרט מאחר שממילא מצוין בחוק שהממונה יגיש הצעה לתכנית שיקום כלכלי בתוך 60 ימים ממועד מסירת הדוח על-ידי הנאמן?
2. האם לא ראוי לאפשר לנאמן להגדיר חלקים מסוימים של הדוח כפרטיים ולמנוע את חשיפתם בפני הנושים, כשם שנעשה בסעיף 137 המוצע?

סעיף 154 ו-155 המוצעים: הצעת הממונה ותגובת היחיד והנושים להצעת הממונה

סימן ג': הצעת הממונה לצו לשיקום כלכלי והדיון בה

הצעת הממונה 154. (א) הממונה יגיש לבית המשפט, בתוך 60 ימים מהמועד שמסר לו הנאמן את דוח ממצאי הבדיקה, הצעת תכנית לשיקומו הכלכלי של היחיד (בסימן זה – הצעת הממונה).

(ב) הצעת הממונה תכלול התייחסות לכל העניינים שיש לכלול בצו לשיקום כלכלי לפי פרק ח', וכן את הממצאים שעל בסיסם גובשה ההצעה ובכלל זה –

(1) הממצאים לפי דוח ממצאי הבדיקה, ולרבות דמי המחיה הראויים ליחיד בנסיבות העניין;

(2) התקיימות תנאים שבשלהם יש להטיל על החייב חובת תשלומים לפי סימן ב' לפרק ח' או לתת לו הפטר לאלתר לפי סימן ג' לפרק האמור, והמלצתו לסכום התשלומים;

(3) התקיימות תנאים שבשלהם ניתן להאריך או לקצר את תקופת התשלומים לפי סעיף 163.

(ג) הממונה ימסור ליחיד את הצעתו, יודיע לנושים על הגשת ההצעה ויעמידה לעיונם; השר, באישור ועדת החוקה, יקבע הוראות לעניין זכות העיון לפי סעיף קטן זה.

תגובת היחיד והנושים להצעת הממונה 155. היחיד והנושים רשאים להגיש לבית המשפט את תגובתם להצעת הממונה במועד ובאופן שיקבע השר.

הערות:

- מוצע לקבוע כי בתוך 60 ימים ממועד קבלת דוח ממצאי הבדיקה מהנאמן, יגיש הממונה לבית המשפט את הצעת תכנית השיקום הכלכלי. מוצע לקבוע כי הצעת הממונה תכלול התייחסות לממצאי דוח הבדיקה, התקיימות תנאים לתשלומים או הפטר והתקיימות תנאים לקיצור או הארכת תקופת התשלומים.
- עוד מוצע כי הממונה ימסור לחייב את ההצעה ויעמידה לעיון הנושים. היחיד והנושים יהיו רשאים להגיש לבית המשפט את תגובתם להצעת הממונה, לפי המועדים שייקבע השר.